

Життя стало легендою

Леонід Куліш-Зіньків... Так підписувався він під своїми неповторними гуморесками, сатиричними мініатюрами, смішинками-намистинками, співомовками, бувальщинами, легендами. Зрештою, хіба можна перелічити жанри з невмирущої скарбниці цього самобутнього представника краснописьменства, твори якого залюбки вивчають не лише учні місцевої одинадцятирічки, а й усієї держави за шкільною навчальною програмою. Видані вони на багатьох мовах колишнього Союзу РСР...

І сум, і радість, і краса

Цілком закономірно, що останній дзвоник у Кричильській ЗОШ І-ІІІ ст. співпав із відкриттям меморіальної дошки Леоніду Зіновійовичу — одному з найулюбленіших учителів-наставників. Такий напрочуд гарний сонячний день подарував травень, що навкруги все мимоволі ніби перебувало в обіймах незгасної любові, тепла, прекрасного бажання бути чимось корисним землякам, Поліському краю, Україні, як Леонід Куліш.

Численні гості та святково вбрані учні з батьками виструнчилися на шкільному подвір'ї. Звучить Державний гімн. Палахкотить прапор. Директор закладу Герасим Білецький знайомить з про програмою свята, що цьогоріч складається з 2 частин: останнього дзвоника та вшанування пам'яті відомого у світі письменника, поета-гумориста, талановитого журналіста, краєзнавця, вчителя Леоніда Куліша, якого несподівано забрала підступна смерть. Представляє гостей — заступника голови РДА Тетяну Сухарєву, депутатський корпус райради на чолі з Миколою Костецьким, начальника відділу освіти РДА Людмилу Макрицю, настоятеля місцевого Свято-Покровського храму отця Павла, членів первинної організації НСЖУ при районному часописі «Сарненські новини». Щиро вітає юних односельців, колег із закінченням навчального року, зичить учням набратися сил, а випускникам, для яких відкривається самотійна життєва дорога, — налаштуватися на цілеспрямованість, наполегливість, добро та любов, аби досягти заповітних мрій.

По-материнськи тепло звернулася до присутніх Тетяна Сухарєва. Наголосила, що до свята останнього дзвоника причетна кожна родина, бо кожен з нас проходить школу. Нинішнє покоління виховується в європейській сім'ї вільних народів. Це нелегка місія для вчительства. Пані Тетяна порівнює його працю з хліборобською. Звертається до учнів, випускників, батьків. Закінчує виступ проникливими словами: «Світ — не простий. Будуть злети, радощі, падіння, тож усі свої сили, душу, розум, жагу сердець спрямовуйте на здійснення мрій. Вірте в себе! Скористайтеся знаннями, набутими в школі, й у добру путь!».

Микола Костецький акцентував увагу на тому, щоб випускники, всі учні завжди пам'ятали, хто дає їм путівку в життя, йшли його стежками з найкращими думками, помислами. Начальник відділу освіти РДА Людмила Макриця, приєднуючись до виступаючих, зазначила, що набуте в школі

сторицею збагатить багаж знань, складе міцний фундамент для досягнення наміченого. Схвильовано говорила перша вчителька Галина Гоч, порівнюючи своїх колишніх учнів з пташенятами: «Хай Господь благословить вас у добру путь!».

Почесні тості вручили юним обдаруванням понад 50 дипломів, грамот, подяк за відмінні знання, успіхи в громадському житті, спорті. випускники обіцяють дорожити традиціями, пам'ятати вчителів, батьків, які доклали чимало зусиль, щоб дати міцні та глибокі знання, підготувати до самостійного життя.

Дзвенить шкільний дзвоник. Востаннє кружляють у вихорі вальсу випускники. З їх рук вись здіймаються барвисті кульки. Переплітаються і радість, і сум, і краса — здрастуй, самостійне життя.

«Він усі роки тут творчо працював»

Свято останнього дзвоника закінчилося. Але шкільне подвір'я бурлить. Ніхто не розходитьсь. До присутніх звертається голова обласної організації Національної спілки письменників України Лідія Рибенко: «З печаллю та сумом водночас приїхали сюди, щоб ушанувати пам'ять побратима по перу Леоніда Куліша. Це подія неординарна. Адже він — людина надзвичайно талановита, з великим серцем, так неждано пішов за обрій. Приємно вражені, що сільська рада на чолі з сільським головою Іваном Токовим відгукнулася на нашу пропозицію заснувати обласну премію в галузі дитячої літератури, вдячні секретареві секретаріату обласної організації Національної спілки журналістів Георгію Александровичу, який підтримує колег по перу й робить чимало для популяризації творів земляків, серед яких і Леоніда Куліша». Вона передала для школи бібліотечку власних книжок, а також присутніх на урочистості Євгена Шморгуна, Ростислава Солоневського, Петра Велесика, Івана Кидрука, Бориса Боровця, Василя Титечка. Всі вони поділилися спогадами про Леоніда Куліша. Георгій Александрович запропонував проводити в Кричильську літературні свята дитячої та юнацької літератури не лише району, області, а й усієї країни, гідно увічнити пам'ять видатного земляка, видати повне зібрання його творів. Про яскраву особистість, щирого та доброзичливого земляка, який уболівав за цікаве багатогранне життя рідного села, школи, в якій пропрацював понад 40 років, повідали депутати райради Михайло Білецький, Іван Готовицький. Про Леоніда Куліша як палкого прихильника й уболівальника футболу розповів ентузіаст, колишній капітан футбольної команди «Маяк», а нині директор дитячо-юнацької спортивної школи Василь Пістоль. Він ініціював проведення в Кричильську щороку футбольного турніру на честь знаменитого земляка.

Наближається хвилююча мить — Тетяна Сухарева, Микола Костецький, Лідія Рибенко, Галина Куліш, дружина поета, знімають біле полотно: нам усміхається Леонід Зіновійович. Усміхається... А внизу напис: «Відомий український письменник, класик дитячої літератури, маестро гумору та талановитий педагог». Настоятель місцевого храму отець Павло освячує меморіальну дошку. До неї лягають квіти вдячних присутніх. Хвилина мовчання заповонила всіх. До мікрофона підходить найближчий

друг Леоніда, член НСЖУ, лауреат Всеукраїнського фестивалю гумору, популяризатор творчості земляка, поет Михайло Кика. Як данину пам'яті й поваги, присвятив до цього величного скорботного дійства вірш-реквієм «Пам'ять». І, ледь стримуючи сльози, зворушливо прочитав:

Меморіальна дошка Кулішу.

В Кричильську. На фасаді школи.

Він всі роки тут творчо працював,

Сільських дітей історії навчав,

Своїх колег бадьорив-звеселяв,

Але сюди не прийде вже ніколи...

Меморіальна дошка Кулішу.

Данина пам'яті Йому, Його родині.

Раптово зупинивсь Пегас

Не віриться, що Він не серед нас!

Біжить-минає швидкоплинний час, -

Два роки вже маестро в домовині...

Меморіальна дошка Кулішу.

Данина вдячності від друзів, односельців.

Поет тернистий творчий шлях пройшов.

На жаль, так рано у вічність відійшов.

Та у своїх творах визнання знайшов,

І добрий слід залишив у кожному серці.

Присутні гаряче, тепло, щирими оплесками привітали першого лауреата обласної премії в галузі дитячої літератури імені Л.З. Куліша-Зіньківа, добре знаного в країні талановитого письменника Євгена Шморгуна (на фото). Лунає Державний гімн. Урочисте дійство завершилося. Шановані гості, земляки з кошиками та букетами квітів, прямуючи до кладовища, де похований письменник, уже йшли не по вулиці Шкільній, а по вулиці Куліша. Таке рішення про перейменування затвердив сільвиконком. До підніжжя пам'ятника, на якому викарбувані слова місцевого молодого поета Василя Титечка, низько схилилися всі. Отець Павло звершив заупокійну літію й освятив пам'ятник і присутніх.

Вшанування продовжилося в шкільній актовій залі, де члени обласних організацій Національних спілок письменників і журналістів України, колеги та депутати згадували земляка, виконували його пісні (їх написав понад 50), співомовки, мініатюри, а працівники публічно-шкільної бібліотеки прочитали легенду «Дівочий брід». Принагідно зазначу, що 23 книжки Леоніда побачили світ за його життя, але це ще не кінець, чимало його творів залишилися ненадрукованими й чекають свого часу. Лідія Рибенко сердечно дякувала підприємцям-спонсорам депутатам райради Михайлу Білецькому, Миколі Клеваці, Івану Тотовицькому, Василю Пістолу, які спонсорували започатковану літературну премію імені Л.З. Куліша-Зіньківа. Георгій Александрович же висловив надію, що в Кричильську справді можлива мекка письменницької творчості, відбуватимуться фестивалі дитячої та юнацької літератури. А куточок Леоніда Куліша, що є в шкільному музеї,

переросте в окремий літературний музей... Дружина з синами від душі дякували односельцям, гостям за вшанування глави сім'ї. Присутні довго не розходилися, згадуючи свого товариського, енергійного земляка, колегу, який любив життя, людей, родину, сміх, музику, футбол. Подумалося: життя Леоніда Куліша - воістину справжня легенда, бо знайшов своє місце на землі, закарбувавши чудовий слід у людській пам'яті назавжди.

Раїса БРИЧКОВА